

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ

ಡಾ.ಎಂ.ರಾಚಪ್ಪಾಜಿ.¹

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಧಾನ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿನ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅದರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಗವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಜೀವನ ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಬಹುದು. ಇದು ಅಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಹನವಾಗಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜಕೀಯ, ಧರ್ಮ, ಸುಜನನಶಾಸ್ತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ನ್ಯಾಯ, ನೈತಿಕತೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಬುದ್ಧಗುರು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಮೊದಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದಾನ ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ನೀಡಿದ ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವನ್ನು ತ್ರಿಪಿಟಕದಲ್ಲಿನ ಮಹಾವಗ್ಗದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ; ಪ್ರಿಯ “ಭೀಕ್ಷುಗಳೇ ಅನೇಕರ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅನೇಕರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತು, ದೇವರು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ, ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲೆದಾಡಿರಿ” ಎಂದು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಬೌದ್ಧ ಬಿಕ್ಷುಗಳು ಎಂದೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಬದುಕಿಗೆಗಾಗಿ ಇರಬಾರದು. ಅವರ ಬದುಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

¹.ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಶೋಧನ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವುಗಳು ಬುದ್ಧಗುರುವಿನ ಮೂರು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು ಅಥವಾ ಮೂರು ಉಪದೇಶಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ: ಯಾವುದೇ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲು. ಹೀಗೆ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮವು ಬಹುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಈ ಎರಡನೆಯದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಸದ್ಗುಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ, ಮೊದಲ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಂಶವೆಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕ ಅಂಶದ ಉಪದೇಶವೆಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ಈ ಮೂರು ತತ್ವಗಳು ಕೂಡ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಯಮಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು – ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧವು ಮೂಲ ಬಿಂದುವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿತ ಸಹ-ಉದ್ಭವ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಳಿತನ್ನು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಇತರರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧವು ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಒಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಿಗಲೋವಾದದ ಸುತ್ತದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಗುರು ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಆರು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಗಂಡ ಮತ್ತು ಹೆಂಡತಿಯರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಸ್ನೇಹಿತ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಯಜಮಾನರು ಮತ್ತು ಸೇವಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು

ಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಹೀಗೆ, ಬುದ್ಧಗುರು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಮಾನವನ ನಡುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರು ಪರಸ್ಪರ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಮೂಲಕವೇ ಸಂಬಂಧದ ಈ ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ಹರಿಸುವುದೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಬೌದ್ಧವಾದವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಆದರ್ಶ - ಬೌದ್ಧಗುರುವಿನ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ಬಹುಮುಖ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನು ಸರಿ ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವಿಭಿನ್ನ ಶ್ರೇಣಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಹರಿಕಾರ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರೆದಂತೆಯೇ ಬೌದ್ಧ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಮಾರ್ಗ, ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟ. ಮೊದಲ ಹಂತವು ಐದರಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ನಿಯಮಗಳು. ಐದು ಪೂರಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಯ ಹತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸತ್ಯಗಳು, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗ, ಪಂಚಸೀಲಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಭಾರತೀಯ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಐದು ತತ್ವಗಳು, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚ-ಶಿಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಜೈನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚವ್ರತಗಳು, ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಮಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಪೂರಕ ಸದ್ಗುಣಗಳು (ಪಂಚದಮ್ಮ) - ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಪೂರಕ ಸದ್ಗುಣಗಳು - ಪಂಚದಮ್ಮ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಪ್ರೀತಿ-ದಯೆ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನಗಳು, ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಯಮ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಸಾವಧಾನತೆ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಐದು ಸದ್ಗುಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವರು ಒಳಗೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿದಾಗ, ಭಾರತವು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಬುದ್ಧಗುರು ಮತ್ತು ಅವರ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಆಶಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗ (ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟ) - ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮೂಲವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಮೂಲವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ತತ್ವದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮೂಲವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಕೂಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ, ಅದು ದೇಹ, ಮಾತು

ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕವೂ ಸಹ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಮಹತ್ವದ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರುವ ಬೇರುಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೇರುಗಳೆಂದರೆ; ದುರಾಶೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಕಮ್ಮ ಎಂದೂ ಕೂಡ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ; ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಹ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿವೆ. ಇದು ಈ ಮೂರು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕುಸಲಕಮ್ಮವನ್ನು ತರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಕಮ್ಮಿಯ ನಿಲುಗಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದ ಕಮ್ಮವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಗುರು ಬುದ್ಧರು ಮೂರು ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕ್ರಿಯೆ, ದುರಾಶೆಯಿಲ್ಲದ (ಅಲೋಭ), ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲದ (ಅದೋಸ) ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲದ (ಅಮೋಹ). ಇವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಕ್ರಮದ ಹತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮೂಲಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಯೆಯ ಹತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೇರುಗಳು (ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥ) - ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ; ಅಕ್ಷರಶಃ 'ಕುಸಲ' ಎಂಬ ಪದವು ಆರೋಗ್ಯಕರ, ಸದ್ಗುಣ, ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂತೋಷದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಉತ್ಪಾದಕವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯತನಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವಂತಹ ಹತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಕ್ರಮಗಳ ಪಠ್ಯಗಳು ಈ ಮುಂದಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿಯೇ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಕೊಲೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಗೈರುಹಾಜರಿ ಕೊಡದಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಲೈಂಗಿಕ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಗೈರುಹಾಜರಿ ಸುಳ್ಳು ಭಾಷಣದಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ನಿಂದೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಗೈರುಹಾಜರಿ ಕಟುವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ನಿರರ್ಥಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ದುರಾಶೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಬಲ ನೋಟವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಥವಾ ಮನೋಸೂಚರಿತಾ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಪಾಲಿ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನಿಯಮಗಳು ಎಂದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಸುಚಾರಿತ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮ ನಡತೆ, ಸದ್ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಉತ್ತಮ ಕಾನೂನು, ನಿಜವಾದ ಕಾನೂನು, ಧರ್ಮಚಾರಿ ಅಥವಾ ನೀತಿವಂತ ನಡತೆ, ಅರಿಯದರ ಅಥವಾ ಉದಾತ್ತರ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಅಥವಾ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನುಷ್ಯ, ಸಪ್ಪುರಿಸದರ ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳು, ಸೊಸೆಯ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧೀಕರಣವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಕುಸಲಕಮ್ಮದ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿನ

ಕ್ರೌರ್ಯ, ದ್ವೇಷಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇದರ ಮೂಲ ಆಶಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉನ್ನತ ಮಾರ್ಗ - ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದುವೇ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ; ನಿಬ್ಬಾಣ. ಈ ಉನ್ನತ ಮಾರ್ಗದ ಬೌದ್ಧ ನೀತಿಯು ಮೂರು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ನೈತಿಕತೆ (ಶೀಲ), ಏಕಾಗ್ರತೆ (ಸಮಾಧಿ), ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ (ಪ್ರಜ್ಞಾ). ಹೀಗಾಗಿ, ಇದು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಜೀವನ ವಿಧಾನವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನೈತಿಕತೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೈತಿಕ ಧರ್ಮವೆಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದುಃಖವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಂಬುತ್ತದೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಗುರುವಿನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆತನ ಬೋಧನೆಗಳು ಆಧರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಉದಾತ್ತ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗ - ಧರ್ಮಚಕ್ರಪುಷ್ಪವತ್ತನ ಸುತ್ತವು ಜ್ಞಾನೋದಯಕ್ಕೆ, ನಿಬ್ಬಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಜ್ಜಿಮಾಪತಿಪಾದ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉದಾತ್ತ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಸರಿಯಾದ ನೋಟ, ಸರಿಯಾದ ಚಿಂತನೆ, ಸರಿಯಾದ ಮಾತು, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಿಯೆ, ಸರಿಯಾದ ಜೀವನೋಪಾಯ, ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸರಿಯಾದ ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ, ಅನಂತರ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಾರ್ಗದ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮೂಲಕ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೇ ಈ ಮಾರ್ಗವು ನಿಬ್ಬಾಣಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಗುರಿಗಾಗಿ ನಿಬ್ಬಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆ ನಿಬ್ಬಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತತೆ - ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ; ಸಮುದಾಯದ ಶಾಂತಿಯು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಶಾಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಶಾಂತಿಯು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಗುಣವಾಗಿ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಬುದ್ಧಗುರು ಸಾಮಾಜಿಕತೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಅಂಶವನ್ನು ಒತ್ತಿ

ಹೇಳಿದರುವುದನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನೈತಿಕತೆಯು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬಂತಹ ಅಂಶವೇ ಶಾಂತಿಯುತತೆಯನ್ನು ಅಂತಿಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಾಂತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಭಾವನೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಶಾಂತಿ-ಮನಸ್ಸಿನ ಕೃಷಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮುದಾಯದ ಅಂತಿಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಮಾತ್ರ ಅಂತಿಮ ಘಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾನಸಿಕ ವರ್ತನೆಯು ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಬುದ್ಧ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆರು ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ (ಸಾರಣೀಯ ಧಮ್). ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಪ್ರೀತಿ-ದಯೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಲು, ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು, ಪ್ರೀತಿ-ದಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು, ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಸದ್ಗುಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಒಬ್ಬರ ಜೊತೆಗೆ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಳಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಫಲೋಗಳು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ದುಃಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ." ಸಹಾನುಭೂತಿ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರುಣಾ ಜನಕವು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ಸತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಸಹ. ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದನು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು: "ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ನನಗೆ." ಬುದ್ಧನು ದುಷ್ಟರಿಗೆ, ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಲು ಕಲಿಸಿದನು. ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಜನರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಇದು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಲು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು.

ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷ (ಮುದಿತಾ) - ಮೂರನೆಯ ಭವ್ಯವಾದ ಸದ್ಗುಣವೆಂದರೆ ಮುದಿತಾ (ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷ). ಪದ 'ಮುದಿತಾ' ಎಂದರೆ 'ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷ' ಅಥವಾ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ; ಅದು 'ಸಂತೋಷ'. ಈ ಇತರರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದರಿಂದ ಸಂತೋಷವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಬುದ್ಧನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನಗು, ಅವನ ಆಳವಾದ ನಡುವೆಯೂ ಉಳಿಯುವ ನಗು ಪ್ರಪಂಚದ ದುಃಖದ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಂತ್ವನ ಮತ್ತು

ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ನಗು, ನಿರ್ಭಯತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ. ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಪರಿಹಿತಚಿಂತನೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷ ಅಥವಾ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಸಂತೋಷವು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುವ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮನೋಭಾವವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇತರರ ಸದ್ಗುಣಗಳು. ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂತೋಷವು ಇತರರ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ; ಸಹವರ್ತಿ ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುದಿತಾ ತನ್ನ ಒಲವಿನಂತೆ ಇತರರಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಹಾಳುಮಾಡುವ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಇದು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಮುದಿತಾವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವನು ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಇತರರು. ಮುದಿತಾದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಇತರರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ಸು (ಅನುಮೋದನಾ). ಮುದಿತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿನಂದನಾ ಮನೋಭಾವವಾಗಿದೆ. ಇದು ಯಾವುದೇ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ (ಆರತಿ) ಯಶಸ್ವಿ ಮಾನವರ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಚಿತ್ತತೆ (ಉಪೇಕ್ಷಾ) – ನಾಲ್ಕನೇ ಭವ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ದಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ. ಇದು ಉಪೇಖಾ ಅಥವಾ ಸಮಚಿತ್ತತೆ. ಪದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಅರ್ಥ ಉಪೇಖಾ ಎಂದರೆ “ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸುವುದು,” “ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನೋಡುವುದು” ಅಥವಾ “ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನೋಡುವುದು,” ಅಂದರೆ, ಬಾಂಧವ್ಯ ಅಥವಾ ವಿರಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಒಲವು ಅಥವಾ ಅಸಹ್ಯವಿಲ್ಲದೆ. ಉಪೇಖಾ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಿವಾರಣೆ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ವರ್ತನೆ ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉಪೇಖಾ ಕೇವಲ ತಟಸ್ಥ ಭಾವನೆ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸ್ಪರ್ಲಿಂಗ್ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಚಿತ್ತತೆ, ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಸಮತೋಲನವು ಅದರ ಹತ್ತಿರದ ಸಮಾನತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಉಪೇಖಾ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಸದ, ಆಹ್ಲಾದಕರ ಮತ್ತು ಅಹಿತಕರ. ವಿಶುದ್ಧಿಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಗೋಸನು ಸಮಚಿತ್ತತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಾನವರ ಕಡೆಗೆ ತಟಸ್ಥತೆಯ ಅಂಶ. ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಇದರ ಕಾರ್ಯ. ಇದು ಅಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆಯ ಸ್ತಬ್ಧತೆಯಾಗಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಮೀಪದ ಕಾರಣ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ನೋಡುವುದು (ಕಮ್ಮ). ಅದರ ಅಚಲ ಸ್ವಭಾವ ಸತ್ತ, ತಣ್ಣನೆಯ ಕಲ್ಲಿನ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಲ್ಲ, ಆದರೆ

ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿ. ಹೀಗಾಗಿ, ಉಪೇಖವು ಸಮತೋಲಿತ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೇವ್ಯ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ದೇವ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾವೋದ್ರೇಕವನ್ನು ಅವನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಸಮತೋಲಿತ ಮನಸ್ಸು. ಇದನ್ನು ದಿಫಾ ನಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ: “ಸೇಟೋವಿಮುಟ್ಟಿ; ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಮೋಚನೆ, ಸೇಹಿತರೇ, ದೇವ್ಯದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಸೇಹಿತರು, ಸೇಟೋವಿಮುಟ್ಟಿ; ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಮೋಚನೆಯಾಗಿದೆ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸೇಹಿತರು, ಸೇಟೋವಿಮುಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ; ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಮೋಚನೆ, ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗಿದೆ ಆರತಿ (ವಿರೋಧಿ), ಸೇಹಿತರು, ಸೇಟೋವಿಮುಟ್ಟಿ; ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಮೋಚನೆ, ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗಿದೆ ಉತ್ಸಾಹ.” ಅಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಮಾನವನಿಗೆ ಸಮಚಿತ್ತ ಅಗತ್ಯ ಏರಿಳಿತದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ನಡುವೆ ಜಗತ್ತು. ಬುದ್ಧಗುರು ಹೇಳಿದ, ಅವನು ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಅಂತಹ ಜೀವನದ ಏರುಪೇರುಗಳ ನಡುವೆ, ಅವರು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬಂಡೆಯಂತೆ ಅಲುಗಾಡದೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸಮಚಿತ್ತವನ್ನು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಉಪೇಖಿಯ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಸಹ ಜೀವಿಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಈ ಪರಿಗಣನೆಯು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹಬಾಳ್ವೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು "ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೆಡದ ಕಮಲದಂತೆ ಬದುಕಲು" ಉತ್ತೇಜಿಸಿದನು ಅದು ಹುಟ್ಟುವ ಕೆಸರು, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗದೆ ಶಾಂತವಾಗಿ ಬದುಕಿ, ಪ್ರಶಾಂತ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ." ಹೀಗೆ, ನಾಲ್ಕು ಭವ್ಯವಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೈವಿಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಅ ವಾಸಿಸಲು ಶಾಂತಿಯುತ ಸ್ಥಳ.

ಬೌದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ. ಸಮಕಾಲೀನ ಚಿಂತಕರೊಬ್ಬರು ಈ ನಾಲ್ಕು ಮನಸ್ಸಿನ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ತೆಗೆದುಹಾಕುವವರು ಉದ್ದೇಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್ ಶಾಂತಿ ತಯಾರಕರು, ಗಾಯದ ಮಹಾನ್ ಗುಣಪಡಿಸುವವರು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ; ಸಾಮಾಜಿಕ ತಡೆಗೋಡೆಯ ಮಟ್ಟ ಹಾಕುವವರು, ನಿರ್ಮಿಸುವವರು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಮುದಾಯಗಳು...ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಮಾನವ ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಅಹಂಕಾರ. ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಭವ್ಯವಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು ಉಪಕಾರದ ಏಕ ನೈತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಬೌದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳು, ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಬೌದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಟ್ಟಡ. ಏಕೆಂದರೆ, ಉಪಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವಿಷವಾಗಿದೆ. ಅಂತಿಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೌದ್ಧರಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಶಾಂತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ - ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆದರ್ಶ - ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಜದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ತರುವುದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು-ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಶಿಸ್ತು, ಒಳನೋಟ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಸಮತೋಲಿತ ವಿಧಾನ ಮಾನವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅಂದರೆ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ (ಕಾಯ-ಭಾವನಾ), ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಿಲಾ-ಭಾವನಾ). ಮಾನಸಿಕ-ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಸಿಟ್ಟು-ಭಾವನಾ) ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದುವರಿಯುವ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ (ಕಾಯ-ಭಾವನಾ) ಇದು ದೇಹದ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಪರಿಸರ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದಂತಹ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಶಿಲಾ-ಭಾವನಾ) ಇದು ಇತರ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ, ಸಮುದಾಯ, ಮತ್ತು ಸಮಾಜ, ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ. ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು. ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ (ಸಿಟ್ಟು-ಭಾವನಾ) ಇದು ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಂತಹ ಉತ್ತಮ ಮಾನಸಿಕ ಗುಣಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಸಮಚಿತ್ತತೆ, ಸಾವಧಾನತೆ, ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನ ಅಭ್ಯಾಸ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನವು ಮಾನಸಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಮಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ (ಪಞ್ಜಾ-ಭಾವನಾ) ಇದು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಮುಕ್ತ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿ; ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಜ್ಞಾನವು ನಿಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಒಳನೋಟದ ಧ್ಯಾನದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ

ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ; ನಂತರ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಇಡೀ ಮಾನವೀಯತೆಯ. ಹೊಸ ಮಾನಸಿಕ ಹಾರಿಜಾನ್ಗಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ, ಮಠಗಳು ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ ಕ್ಲೋಸ್ಟರ್ಡ್ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳ, ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನ. ಬೌದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಿಕ್ಖಾ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಿಕ್ಖಾ, ಹಾಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಪದವಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಮೂರು ಹಂತದ ತರಬೇತಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ; ಆದಿಶಿಲಶಿಖಾ - ನೈತಿಕತೆ ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತರಬೇತಿ, ರೂಢಿಗಳು, ಶಿಸ್ತುಗಳು. ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ - ಮಾನಸಿಕತೆ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತರಬೇತಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (ಸಿಟ್ಠಾ). ಅಧಿಪಞ್ಞಸಿಖಾ - ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತರಬೇತಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಭಾವಗಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಐದು ಒಟ್ಟುಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈ ಐದು ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು ಅಶಾಶ್ವತ, ದುಃಖದ ಸ್ವರೂಪ, ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸ್ವಯಂ ರಹಿತ. ಈ ಮೂರು ತರಬೇತಿಗಳು ನೋಬಲ್ ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ: ಸರಿಯಾದ ನೋಟ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಆದಿಶಿಲಾಸಿಕ್ಖಾ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಮಾತು, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ನೈತಿಕತೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸರಿಯಾದ ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್ನೆಸ್ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಪಞ್ಞಸಿಖಾದಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಮೂರು ತರಬೇತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತು, ಬಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ಸಹ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಅಂಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಈ ಎಂಟು ಅಂಶಗಳು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗ, ನಿಬ್ಬಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಗುರಿಗಾಗಿ ನಿಬ್ಬಾಣ, ನಿಬ್ಬಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೂರು ತರಬೇತಿಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ, ನೈತಿಕತೆ (ಶೀಲ), ಏಕಾಗ್ರತೆ (ಸಮಾಧಿ) ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ (ಪಾಞ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಹೇಳಿ, ನಡವಳಿಕೆ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯ ತರಬೇತಿ ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದುಃಖವು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ನಿಜವಾದ ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶವು ಮೂರು ತರಬೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ; ಉನ್ನತ ನಡವಳಿಕೆಯ ತರಬೇತಿಯ ಗುರಿಯು ಒಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಜನರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆ. ಉನ್ನತ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯ ಗುರಿಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಉದಾತ್ತ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯ ಗುರಿಯು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇದು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬರ ಜೀವನವನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರ, ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆ-ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸು. ಮೂರು ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಜನರು ಸಮುದಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಮೊದಲ ತರಬೇತಿಯು ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಮ, ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಕೋಮು ನಡವಳಿಕೆ. ಎರಡನೆಯ ತರಬೇತಿಯು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅನೇಕ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಇದು ಸದ್ಗುಣ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯತನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು. ಮೂರನೇ ತರಬೇತಿ ದಿ ಒಳನೋಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತಂತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿವೆ ಎರಡನೇ ತರಬೇತಿಯಂತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅಥವಾ ಲೌಕಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಇವೆ.

ಐದು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಬಹುಸಕ್ಕ-ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು, ಧಾತ-ನೆನಪಿಡಲು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನಸಾನುಪೇಕ್ಷಿತ-ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು. ಈ ತತ್ವಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಶಾಖೆಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಜೊತೆಗೆ, ಪೋಷಕರು, ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾರು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ. ಅಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಿದ್ದವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿವೆ ಧರ್ಮಪದಕಧಾರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಸಂಜಯನ ಶಾಲೆಯಂತಹ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದ ತತ್ವಗಳು ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಶಿಕ್ಷಣವು ಉನ್ನತವಾದದ್ದು ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಅಥವಾ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಾಂತಿ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಯಾವ ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಒಬ್ಬರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟ (ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತತಾ) – ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಮೂರನೇ ತತ್ವವಾಗಿದೆ ಬೌದ್ಧ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ. ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ಮನೆಯವರು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯುದಯ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ.

ಸಮತೋಲಿತ ಜೀವನ ಶೈಲಿ (ಸಮಾಜೀವಿ) – ಈ ತತ್ವವು ನಾಲ್ಕು ಸದ್ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯವಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ. ಇದರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಗಮನಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿದೆ. ಪದ 'ಸಮಾಜೀವಿ' ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಇಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಎಂದು ತತ್ವವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು, ಮತ್ತು ಅಭಾವ ಅಥವಾ ದುಂದುವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವುದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಮಳೆಯ ದಿನದ ಆದಾಯವನ್ನು ಉಳಿಸಲು. ಅಂಗುತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ ಘೋಷಿಸಿದಂತೆ ನಿಕಾಯ.

ದೀಘ ನಿಕಾಯದ ಸಿಗಲೋವಾದದ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಗುರು ಬುದ್ಧರು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಸಂಪತ್ತನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲು ಈ ಪ್ರವಚನ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ; ಗೃಹಸ್ಥನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಹಂಚಲು, ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಒಂದು ಭಾಗ ಮನೆಯವರು ತನಗೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅವಲಂಬಿತರಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಎರಡು

ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಗಾಗಿ; ಅಗತ್ಯಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ. ಸಿಗಲೋವಾಡದ ಸೂತ್ರದ ಭಾಗಗಳು ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

1. Dhammapada. 183
2. Digha Nikaya – III, 189-192
3. Kamla Jain, The Concept of Pancaśila in Indian Thought
4. Mackenzie J.S, Outlines of Social Philosophy
5. Payutto P.A, A Constitution for Living, Buddhist Principles for a Fruitful and Harmonious Life
6. Payutto P.A, Vision of Dhamma: A Collection of Buddhist Written in English
7. Vinaya Pitaka -I. II and IV